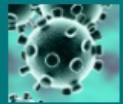

Kwartaal update

Monitoring van de werkgelegenheid en de sociale bescherming in België

27/03/2023

Working Group Social Impact Corona Crisis

.be

FEDRIS

KSZ
BCSS

STATBEL

RVA.be
ONEM.be

HZIV

INHOUD

Kwartaal update	
Achtergrond.....	3
Vooraf.....	3
Belangrijkste updates.....	4
Macro-economische inschattingen.....	5
Vooruitzichten.....	5
Europees niveau.....	5
België.....	5
Vertrouwen.....	6
Inflatie.....	6
Arbeidsmarktontwikkelingen.....	8
Arbeidsmarktindicatoren.....	8
Focus: Gunstige werkgelegenheidsevoluties in 2022, verschillen tussen groepen blijven bestaan.....	8
Tijdelijke werkloosheid.....	11
Zelfstandigen.....	12
Inkomen, armoede en sociale bijstand.....	13
Maatschappelijke hulp- en dienstverlening door de OCMW's.....	13
Inkomen & Armoede.....	15
Focus: Verdere analyse EU-SILC 2022: hoger mediaan inkomen & dalend armoederisico voor werknemers.....	15
Monitoring van de levensomstandigheden.....	17
Ruimere sociale ontwikkelingen.....	19
De Oekraïne crisis.....	19
Profiel.....	19
Arbeidsmarktintegratie.....	20
De energiecrisis.....	21
Potentiële impact op het inkomen.....	22
Beroepsziekten COVID.....	24

Vooraf

Onder de naam 'Working Group Social Impact Covid-19 (WG SIC)'¹ startten in april 2020, op initiatief van de federale crisiscel ECOSOC, een reeks federale instellingen een monitoring van de sociale en tewerkstellingsimpacts van de COVID pandemie. De doelstelling was om een zo actueel en zo volledig mogelijk beeld te bieden van de ontwikkelingen op deze domeinen. Deze monitoring werd verdergezet in 2022, waarbij ook de impact van de Oekraïne crisis werd opgevolgd. Gelet op het belang van een actueel beeld van de evolutie van de sociale situatie, ook buiten een acute crisisperiode, wordt de monitoring verdergezet.

De resultaten van de monitoring werden verwerkt in een nota. Deze nota was een levend document dat werd aangepast naarmate er nieuwe en aanvullende cijfers beschikbaar kwamen. De nota werd enkele keren herwerkt om hem aan te passen aan de evoluerende (COVID-)situatie. De 'oude' nota's blijven echter beschikbaar en relevant als overzicht van de periode 2020-2022 en zijn beschikbaar op de webpagina van de WG SIC².

Met het oog op een toegankelijker en permanentere vorm van rapportering, is er beslist om de rapporteringsvorm binnen de WG SIC opnieuw te herwerken. De focus blijft evenwel liggen op het samenbrengen van zo recent mogelijke gegevens met het oog op het aanbieden van een zo actueel mogelijk beeld van de tewerkstellings- en sociale situatie.

Maandelijks zullen de cijfers geactualiseerd worden in het [dashboard](#). Daarnaast stelt de werkgroep elke maand een bijbehorende, [beknopte nota](#) op die de belangrijkste evoluties op basis van deze cijfers samenvat. Elk [kwartaal](#) stelt de werkgroep een [uitgebreidere nota](#) samen die een gedetailleerder overzicht geeft van de tewerkstellings- en sociale situatie in België.

¹ 'Methodologische noot over voorlopige administratieve gegevens': Men moet rekening houden dat een deel van de cijferreeksen (en beschikbare breakdowns) die in deze nota worden besproken voorlopig of partieel zijn, en dus grote voorzichtigheid nodig is bij de interpretatie ervan. Voor details betreffende de methodologie, de periodiciteit en het gebruik dient u contact op te nemen met de instellingen die de data aanleveren.

² <https://socialsecurity.belgium.be/nl/sociaal-beleid-mee-vorm-geven/sociale-impact-covid-19>

Belangrijkste vaststellingen

Belangrijkste updates

- De **werkgelegenheidsgraad** steeg in 2022 tot 71,9% (70,6% in 2021). In het vierde kwartaal van 2022 steeg dit beperkt verder t.o.v. het derde kwartaal (72,3% t.o.v. 72,1%). Ook de maandcijfers voor januari 2023 wijzen op een beperkte verdere stijging. Macroeconomische vooruitzichten voorzien een beperkte toename van de werkgelegenheid in 2023. De stijging van de werkgelegenheidsgraad was in 2022 het sterkst onder kortgeschoolden.
- De **werkloosheidsgraad** stijgt licht in januari 2023. De **vacaturegraad** stagneert op een hoog niveau sinds de tweede helft 2022, terwijl het aantal interimwerkers sinds deze periode onder het niveau van 2021 ligt. De tijdelijke werkloosheid voor energie-intensieve bedrijven bedraagt 14% van het aantal betalingen voor tijdelijke werkloosheid en blijft dus beperkt.
- Het aantal **faillissementen onder zelfstandigen** blijft stabiel in januari 2023 (192) maar daalt licht in februari (169). Het voorlopige cijfer voor maart 2023 ligt echter opnieuw hoger: (voorlopig) 206.
- De raming voor februari wijst op een stabiel aantal personen met een **leefloon** (152.000). Dit is ook stabiel met de gegevens van een jaar eerder, en lager dan het hoogste aantal tijdens de covid-periode (160.000 in februari 2021). Het aantal betalingen equivalent leefloon stabiliseert in februari 2023 rond 30.000. In totaal zijn er tot dusver 29.402 toekenningen equivalent leefloon aan Oekraïense vluchtelingen, daarbij gaat het om 49.218 betrokken personen. Het aantal maandelijkse aanvragen voor **maatschappelijke hulp** is lager dan onder het hoogtepunt tijdens de covid-periode (340.000) maar blijft op een hoog niveau.
- De **inflatie** stijgt in maart 2023 licht (van 6,62% naar 6,67%). De lichte stijging gaat in tegen de dalende trend sinds oktober 2022. Opmerkelijk is dat de **voedingsprijzen**, in tegenstelling tot de dalende algemene trend, zijn blijven stijgen. Ook in maart 2023 stijgen deze verder t.o.v. een maand eerder.
- De daling van de energieprijzen zet zich versterkt verder door.
- Het **percentage personen dat aangeeft moeilijk rond te komen** is gestegen in het vierde kwartaal 2022 t.o.v. het derde kwartaal (47% t.o.v. 44%). Deze toename was sterker onder lagere inkomensgroepen.

Macro-economische inschattingen

In 2022 zorgen de Russische invasie in Oekraïne en bevoorradingsproblemen voor spanning en onzekerheid op het macro-economische toneel. Verschillende organisaties of instellingen hebben hierdoor dan ook hun macro-economische vooruitzichten moeten bijstellen. Alle prognoses zijn in deze context evenwel onderhevig aan een **hoge mate van onzekerheid**, nog versterkt door de instabiele internationale context (de oorlog in Oekraïne in het bijzonder).

Vooruitzichten

De Europese Commissie publiceerde midden februari 2023 haar Winter 2023 Economic Forecast³. Daarnaast publiceerde het Federaal Planbureau (FPB) eind februari haar *Economische vooruitzichten 2023*⁴. In maart 2023 was er eveneens een update van het 'Economic Outlook' van de OESO⁵. **Algemeen wordt er geen recessie verwacht, maar eerder een bescheiden, evenwel fragiel economisch herstel.**

Europees niveau

De Europese Commissie stelt de prognoses in haar tussentijdse Winter 2023 Economic Forecast bij ten opzichte van haar Autumn 2022 forecast. Concreet worden de *groei*prognoses voor de EU en de Eurozone opnieuw naar boven bijgesteld (0,8% voor de EU en 0,9% voor de Eurozone in 2023, en resp. 1,6% en 1,5% in 2024). De OESO verwacht voor de Eurozone een gelijkaardige bbp-groei van 0,8% in 2023 en 1,5% in 2024. De verwachtingen qua *inflatie* worden door de Europese Commissie naar beneden bijgesteld (6,4% voor 2023 en 2,8% in 2024). De OESO verwacht een inflatie van 6,2% in 2023 en 3,0% in 2024: percentages die in lijn liggen met de prognoses van de Europese Commissie.

België

Voor België verwacht het FPB een bescheiden *bbp-groei* van 3,1% in 2022 tot 1,0% in 2023. De Europese Commissie verwacht eveneens een bbp-groei van 3,1% in België voor 2022. Voor 2023 en 2024 voorspelt ze een groei van respectievelijk 0,8% en 1,6%.

Volgens de Economische vooruitzichten van het FPB van februari 2023, zou op vlak van *werkgelegenheid* de binnenlandse werkgelegenheid in 2023 toenemen met 38.000 personen, na een stijging in 2022 die piekte met zo'n 100.400 personen. Verder zou de *werkgelegenheidsgraad* (beperkt) toenemen van 70,5% in 2019 tot respectievelijk 72,0% en 72,3% in 2022 en 2023, beide cijfers zijn echter voorlopige ramingen. Een verklaring voor deze beperkte toename is de sterke instroom van Oekraïense vluchtelingen die tot een sterkere stijging

³ [Winter 2023 Economic Forecast: EU Economy set to avoid recession, but headwinds persist \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/economy_finance/winter-2023-economic-forecast)

⁴ <https://www.plan.be/publications/publication-2331-nl-economische-begroting-economische-vooruitzichten-2023-van-februari-2023>

⁵ [OECD Economic Outlook](https://www.oecd.org/economic-outlook/)

van de Belgische bevolking op arbeidsleeftijd leidt, terwijl deze specifieke groep maar beperkt actief is op de arbeidsmarkt. De administratieve *werkloosheidsgraad* daalde van 8,4% in 2021 tot 8,1% in 2022 en zou in 2023 op 8,2% uitkomen. De geharmoniseerde Eurostat-werkloosheidsgraad zou stijgen van 5,6% in 2022 tot 5,7% in 2023.

Verder verwacht het Federaal Planbureau dat de Belgische *inflatie* daalt van 9,6% in 2022 tot 4,5% in 2023 als gevolg van een daling van de energieprijzen. De verwachtingen van de Europese Commissie liggen in lijn met deze van het Planbureau. In hun Winter Forecast, verwacht de Europese Commissie een iets hogere inflatie van 10,3% in 2022 maar een gelijkaardige inflatie van 4,3% in 2023 terwijl voor 2024 een inflatie van 2,7% wordt voorspeld.

Vertrouwen

Volgens de maandelijkse consumentenenquête⁶ van de Nationale Bank van België (NBB), daalde het *consumentenvertrouwen* van huishoudens beperkt in maart 2023 na een stijging van het vertrouwen de vier voorgaande maanden⁷. De gezinnen hebben hun vooruitzicht over de algemene economische situatie voor de komende 12 maanden in maart dus neerwaarts herzien. Daarnaast nam de vrees voor een toekomstige stijging van de werkloosheid in België onder huishoudens ook toe. Verder stellen de gezinnen hun spaarintenties ook opnieuw naar boven bij.

Volgens de maandelijkse conjunctuurenquête⁸ bij bedrijven, nam het *ondernemersvertrouwen* in maart verder toe. Het ondernemersklimaat verbeterde sterk in de dienstverlening aan bedrijven en beperkt in de verwerkende nijverheid en de handel. In de bouwnijverheid blijft de economische situatie eerder licht positief.

Inflatie

Op macro-economisch vlak, is de stijgende *inflatie* één van de belangrijkste ontwikkelingen in 2022 mede als gevolg van de Oekraïne en energiecrisis. Naast de inflatievooruitzichten, beschikken we ook over maandelijkse inflatiecijfers (bron: Statbel⁹).

Na een piek in oktober 2022 (12,27%), daalde de inflatie opnieuw in november (10,63%) en december (10,35%). In januari en februari 2023 daalde de inflatie verder tot respectievelijk 8,05% en 6,62% het laagste niveau sinds december 2021. De inflatie bleef stabiel in maart 2023 op 6,67% en zette haar dalende trend dus (vooralsnog) niet verder door. Belangrijke kanttekening hierbij is dat hoewel de inflatie daalt sinds oktober 2022, **de prijzen van voeding wel blijven stijgen**. De inflatie voor voeding (inclusief alcoholische producten) stijgt namelijk van 15,59% in januari 2023 verder tot 17,02% in maart 2023 (grafiek 1).

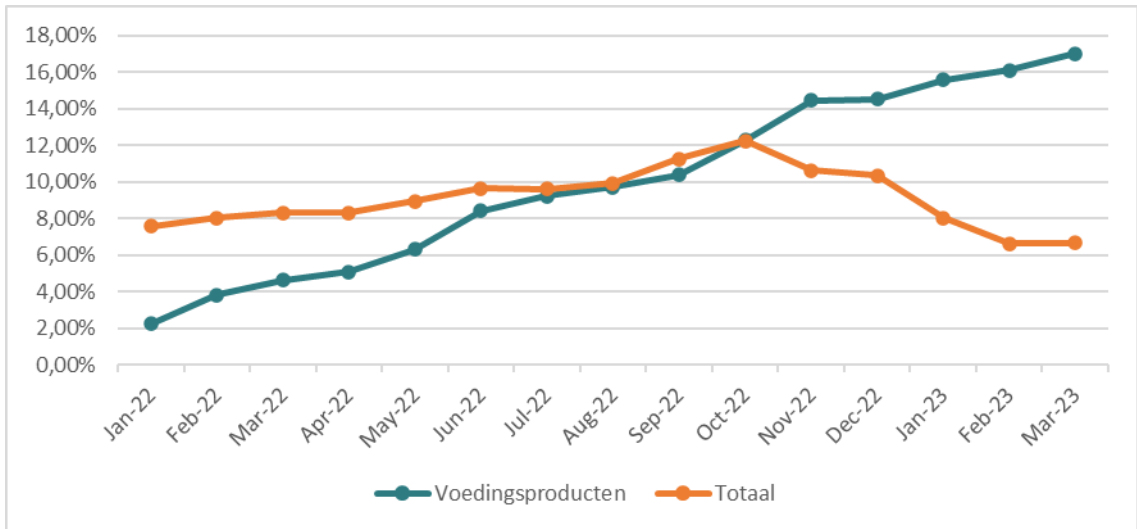
⁶ [pne2303.pdf \(nbb.be\)](#)

⁷ [Ukraine Dashboard - March 2023 \(nbb.be\)](#)

⁸ [pnc2303.pdf \(nbb.be\)](#)

⁹ <https://statbel.fgov.be/nl/themas/consumtieprijsindex/consumtieprijsindex>

Grafiek 1. Evolutie inflatie (algemeen en van voeding), België, januari 2022 tot maart 2023

Bron: Statbel

Arbeidsmarktontwikkelingen

Arbeidsmarktindicatoren

In het vierde kwartaal van 2022 is 72,3% van de 20-64-jarigen in België aan het werk in vergelijking met 72,1% in het voorgaande kwartaal en 71,6% in het vierde kwartaal van 2021¹⁰. De IAB-werkloosheidsgraad (15-64-jarigen) stabiliseert in het vierde kwartaal van 2022 op 5,7%. Het jaargemiddelde voor 2022 komt op 5,6%. De **werkgelegenheidsgraad** bedraagt voor het hele jaar 71,9% (ten opzichte van 70,6% in 2021). Daarnaast tonen de EAK-maandcijfers (die met omzichtigheid moeten geïnterpreteerd worden gezien de kleinere steekproef) dat ook in januari 2023 de werkzaamheidsgraad hoog blijft (72,9%) maar dat de **werkloosheidsgraad** een beetje stijgt (6,2%). Tegelijk zijn er grote verschillen tussen sommige groepen. Vooral kortgeschoolden hebben een veel lagere werkzaamheidsgraad en veel hogere werkloosheidsgraad dan midden- en hooggeschoolden (respectievelijk 45,2% en 15,0% in januari 2023). Anderzijds steeg de werkzaamheidsgraad tussen het derde en vierde kwartaal van 2022 het sterkst bij de kortgeschoolden.

Focus: Gunstige werkgelegenheidsevoluties in 2022, verschillen tussen groepen blijven bestaan

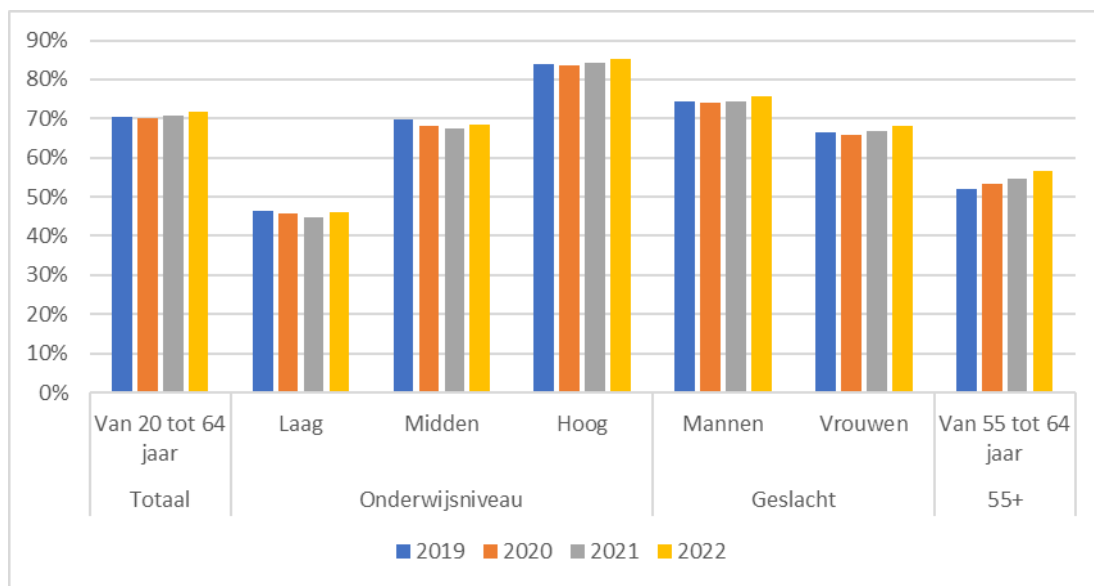
In 2021 herstelde de arbeidsmarkt zich opnieuw en deze trend zette zich voort in 2022. Het conflict in Oekraïne bedreigde dit herstel echter door de verstoring van de toeleveringsketens en de toenemende inflatie. Desalniettemin hield de arbeidsmarkt stand.

Wanneer we dieper inzoomen op de EAK-cijfers (bron: Statbel) voor het hele jaar 2022 (grafiek 2) zien we dat niet alleen de algemene werkgelegenheidsgraad hoger was in 2022 dan in 2021 maar dat ook de werkgelegenheidsgraad van vrouwen en personen tussen de 55 en 64 jaar een algemene stijgende trend volgde. Bovendien bereikte de werkgelegenheidsgraad van zowel vrouwen als 55-64-jarigen een hoogtepunt in 2022.

Daarnaast zijn er echter groepen die moeilijk toegang hebben tot de arbeidsmarkt. Hoewel de werkgelegenheidsgraad voor kortgeschoolden (46,2%) in 2022 hoger lag dan in 2021, blijft het verschil met midden (68,3%) en hooggeschoolden (85,1%) groot. De werkzaamheidskloof tussen Belgen en niet-EU-burgers is in 2022 duidelijk kleiner dan een jaar eerder (van 29,2 procentpunten naar 25,0), en de kloof kromp in de drie gewesten.

¹⁰ kwartaalresultaten van Statbel op basis van de Enquête naar de Arbeidskrachten (EAK): <https://statbel.fgov.be/nl/themas/werk-opleiding/arbeidsmarkt/werkgelegenheid-en-werkloosheid#news>

Grafiek 2. Werkgelegenheidsgraad (2019-2022)

Bron: *Enquête naar de Arbeidskrachten, Statbel.*

Noot: **Breuk** in de resultaten in 2021 omwille van de herziening van de vragenlijst en de wijziging van de IAB-definities van werkloosheid en werkgelegenheid.

Wanneer we kijken naar de **arbeidsmarkttransities** tussen 2021 en 2022 zien we weliswaar dat het voor werklozen tussen 2021 en 2022 iets moeilijker was om een job te vinden dan tussen 2020 en 2021, waardoor er dus meer mensen werkloos bleven. Ook het percentage inactieven dat inactief bleef, nam toe.¹¹ De job-naar-job transitie¹² blijven wel nog steeds toenemen in 2022. Terwijl er tussen 2017 en 2018 maar 5,3% van de werkenden een jaar later van job veranderd was, is dat nu 8,2%. Het gaat over 375.000 mensen die het afgelopen jaar van job veranderden, wat ongeveer evenveel is als het aantal werklozen en inactieven die aan de slag gingen. Vooral jongeren veranderen van job.

Eén van de belangrijkste arbeidsmarktuitdagingen van 2022 was de **krapte**. De **vacaturegraad** bevindt zich al sinds eind 2021 op het hoogste niveau sinds het begin van de enquête (2012). De opwaartse trend zette zich door in het tweede kwartaal van 2022 en stagneert op een hoog niveau in de tweede helft van 2022, met 4,5% in het vierde kwartaal. Er wordt vooral gezocht naar technische en gespecialiseerde profielen, en naar personeel voor horeca en bouwsector (zie tabel 1).

¹¹ <https://statbel.fgov.be/nl/themas/werk-opleiding/arbeidsmarkt/transities-op-de-arbeidsmarkt>

¹² <https://statbel.fgov.be/nl/nieuws/8-van-de-werkenden-veranderde-van-job-tussen-2021-en-2022>

Tabel 1: Vacaturegraden per activiteitensector, 2019-2022

Taux de vacance d'emploi -Total	2019				2020				2021				2022			
	1er trimestre	2ème trimestre	3ème trimestre	4ème trimestre	1er trimestre	2ème trimestre	3ème trimestre	4ème trimestre	1er trimestre	2ème trimestre	3ème trimestre	4ème trimestre	1er trimestre	2ème trimestre	3ème trimestre	4ème trimestre
B. Industries extractives	1,6%	1,8%	1,5%	1,3%	0,8%	1,4%	2,1%	2,3%	1,4%	1,7%	2,2%	2,7%	1,5%	1,6%	1,9%	1,7%
C. Industrie manufacturière	3,2%	3,4%	3,2%	3,3%	3,1%	3,3%	3,9%	2,9%	3,3%	3,8%	5,2%	5,3%	5,7%	5,5%	5,8%	5,0%
D. Production et distribution d'électricité, de gaz, de vapeur et d'air conditionné	3,6%	3,1%	2,9%	2,5%	1,5%	2,2%	2,3%	1,8%	2,0%	2,8%	2,7%	3,9%	3,5%	3,7%	3,2%	4,1%
E. Production et distribution d'eau; assainissement, gestion des déchets et dépollution	3,1%	3,0%	3,1%	3,2%	3,6%	3,0%	3,4%	3,2%	4,0%	3,9%	4,7%	4,8%	4,0%	3,9%	3,7%	2,7%
F. Construction	5,8%	6,0%	5,9%	5,9%	5,4%	5,1%	3,9%	4,2%	5,5%	8,0%	8,0%	7,7%	7,3%	7,0%	7,6%	6,1%
G. Commerce; réparation d'automobiles et de motocycles	3,4%	3,2%	3,5%	3,3%	2,8%	3,3%	3,1%	3,0%	3,3%	4,6%	4,5%	5,0%	4,8%	5,0%	5,4%	4,3%
H. Transports et entreposage	3,9%	3,5%	3,5%	3,5%	3,1%	2,2%	2,5%	2,9%	3,1%	3,9%	4,1%	4,7%	5,5%	5,2%	4,1%	4,3%
I. Hébergement et restauration	5,2%	5,6%	5,2%	6,2%	3,5%	4,9%	5,2%	2,9%	4,7%	10,2%	11,3%	8,9%	9,5%	7,9%	7,8%	8,2%
J. Information et communication	7,0%	7,0%	6,4%	5,9%	6,3%	4,9%	6,0%	6,4%	7,1%	7,2%	9,1%	9,0%	9,0%	9,1%	8,5%	8,0%
K. Activités financières et d'assurance	2,4%	2,8%	3,1%	3,1%	1,9%	1,9%	1,7%	1,9%	1,9%	2,7%	2,9%	4,0%	4,6%	3,9%	3,5%	3,3%
L. Activités immobilières	3,6%	2,4%	4,0%	4,1%	3,4%	3,0%	3,2%	2,9%	3,1%	2,9%	5,5%	1,6%	3,1%	2,7%	3,1%	1,8%
M. Activités spécialisées, scientifiques et techniques	7,9%	6,6%	6,6%	6,3%	6,2%	5,2%	5,8%	5,4%	7,8%	6,9%	8,2%	8,5%	8,6%	9,4%	8,1%	8,3%
N. Activités de services administratifs et de soutien	3,9%	3,8%	3,0%	4,2%	3,9%	3,5%	3,2%	3,4%	4,0%	4,2%	5,2%	4,6%	4,8%	5,3%	5,6%	4,9%
O. Administration publique	3,2%	2,7%	2,3%	1,8%	2,9%	2,1%	2,8%	2,3%	3,4%	3,3%	2,7%	2,7%	2,8%	3,5%	3,1%	3,2%
P. Enseignement	2,2%	2,1%	2,6%	2,1%	2,7%	2,3%	3,1%	2,1%	2,2%	2,5%	3,3%	3,2%	3,1%	2,8%	3,0%	2,9%
Q. Santé humaine et action sociale	2,2%	1,9%	2,2%	2,0%	1,7%	1,8%	2,1%	1,7%	1,8%	2,2%	2,6%	2,7%	2,8%	3,3%	3,3%	3,0%
R. Arts, spectacles et activités récréatives	5,7%	3,2%	4,5%	2,9%	1,5%	1,3%	2,6%	2,7%	4,5%	4,8%	5,8%	3,8%	3,3%	4,7%	5,0%	3,2%
S. Autres activités de services	3,3%	2,4%	2,7%	2,8%	2,3%	3,7%	2,9%	2,7%	3,1%	4,2%	4,2%	3,3%	3,0%	5,0%	3,8%	3,1%
Ensemble	3,6%	3,4%	3,4%	3,4%	3,2%	3,0%	3,3%	2,9%	3,5%	4,2%	4,7%	4,7%	4,8%	5,0%	4,9%	4,5%

Bron: Statbel, Vacaturestatistieken¹³

Naast de lichte toename van de werkloosheidsgraad (al is het wachten op de cijfers voor februari om te zien of het niet vooral om een steekproefschommeling gaat) en de kleine afname van de vacaturegraad, zien we in de RSZ-cijfers over de bijzondere tewerkstellingstypes ook een daling van de **uitzendkrachten**. Vanaf de 2de helft van mei 2022 zakten de cijfers over interimwerk tot licht onder het niveau van 2021. Vanaf midden september 2022 wordt de daling van het aantal uitzendkrachten ten opzichte van het voorgaande jaar meer uitgesproken en bedraagt vanaf eind oktober bijna 10%. De daling van het aantal uitzendkrachten houdt ook in 2023 aan en bedraagt iets meer dan 10%. Dit alles kan dus mogelijk wijzen op een mogelijke 'afkoeling' van de arbeidsmarkt. Al vertoonde de loontrekkende tewerkstelling in het vierde kwartaal 2022 nog steeds een beeld van stevige heropleving ten opzichte van dezelfde periode in 2021.

Het aantal flexijobs blijft wel nog steeds toenemen (ook de flexijobs via interimkantoren), maar het aantal extra's blijft onder het precoronaniveau (en is dus waarschijnlijk gedeeltelijk omgezet/vervangen door flexijobs). Begin 2023 liggen ook de cijfers voor de studentenarbeid tussen de 5% en 10% hoger dan in 2022. Mogelijk is dit een effect van het optrekken vanaf 01/01/2023 van het aantal uren dat in het stelsel van studentenarbeid mag gepresteerd worden van 475 naar 600 uren.

In 2022 bedroeg het **aandeel dat leefde in een huishouden waar niemand betaald werk verricht** 10,8% voor volwassenen en 10,3% voor het aandeel kinderen. Voor de laatste drie maanden van 2022 bedroeg het aandeel volwassenen *dat leefde in een huishouden waar niemand werk verricht*, 10,2% in oktober, 11,5% in november en 9,5% in december 2022. Het aandeel stijgt opnieuw lichtjes tot 10,4% (voorlopig cijfer) in januari 2023. Voor het *aandeel kinderen in een baanloos huishouden*, stijgt het aandeel van 9,4% in oktober

¹³<https://statbel.fgov.be/nl/themas/werk-opleiding/arbeidsmarkt/vacatures-op-de-arbeidsmarkt>

2022 tot 10,0% in november en blijft stabiel op 9,8% in december 2022. Dit aandeel stijgt echter in januari 2023 opnieuw tot 11,5% (voorlopig cijfer).

Het aantal betrokkenen bij een aankondiging van een procedure van **collectief ontslag** bleef relatief beperkt doorheen 2022. Januari 2023 kent een wat hoger aantal betrokkenen bij een procedure van collectief ontslag, 651 en in februari 2023 zien we een relatief groot aantal (935).

Tijdelijke werkloosheid

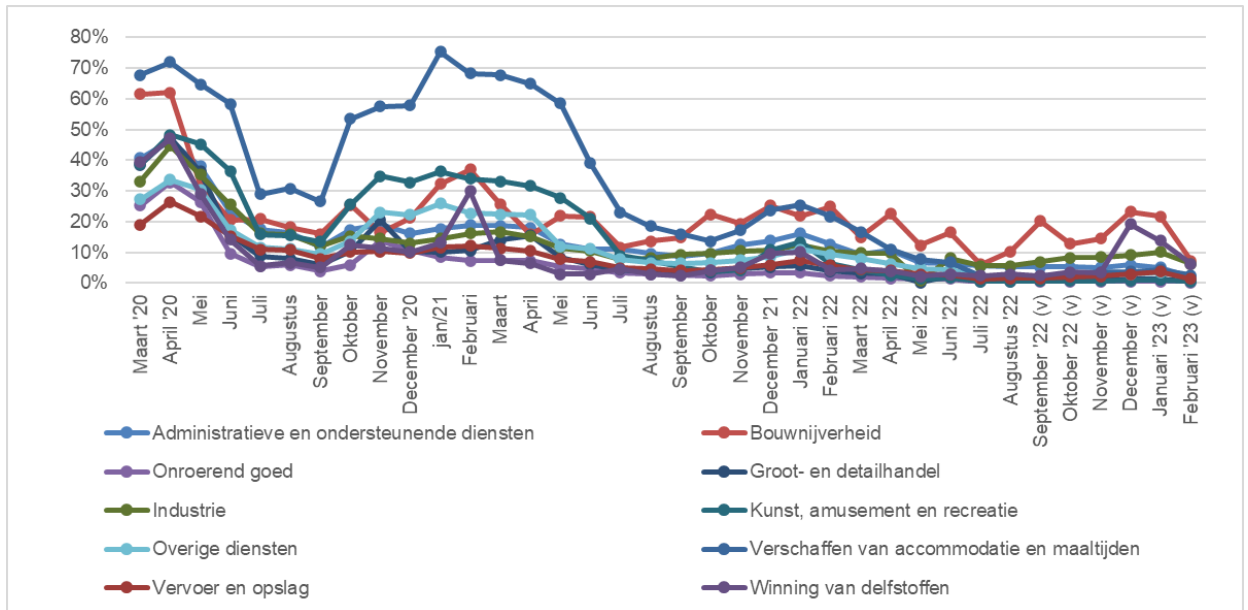
Het aantal werknemers in tijdelijke werkloosheid komt in februari 2023 op 155.170 fysieke eenheden, wat overeenkomt met 36.576 budgettaire eenheden rekening houdend met het beperkte aantal dagen van werkloosheid in de loop van de maand. Dat is veel minder dan een jaar eerder (282.522 personen) toen de versoepelde regeling van tijdelijke werkloosheid wegens overmacht corona nog van toepassing was. De **tijdelijke werkloosheid voor energie-intensieve bedrijven**¹⁴, een crisismaatregel die momenteel van toepassing is, wordt minder sterk benut dan de coronamaatregelen van 2020-2022. Het betreft 22.407 eenheden, en net als vorige maand komt dat neer op ca. 14% van het totale aantal betalingen voor tijdelijke werkloosheid.¹⁵

In grafiek 3 zien we dat het stelsel van de tijdelijke werkloosheid vooral gebruikt wordt in de bouw- en de industriële sector. Dat verklaart waarom het grootste deel van de personen die (minstens één dag van de maand) tijdelijk werkloos waren in de eerste maanden van 2023 mannen zijn (75,7% van de tijdelijke werklozen in februari). 50-60-jarigen zijn ook oververtegenwoordigd in TW ten opzichte van hun aandeel bij de loontrekkenden, net als kortgeschoolden (met 39,6 procentpunten ten opzichte van hun aandeel in de loontrekkenden) en personen met een buitenlandse nationaliteit (+8,4 procentpunten).

¹⁴ <https://www.rva.be/nl/documentatie/infoblade5>

¹⁵ Data RVA.

Grafiek 3. Aandelen personen voor wie een betaling tijdelijke werkloosheid werd geregistreerd op het totaal werknemers per sector, voor de 10 sectoren met de hoogste aandelen (maart 2020 - februari 2023)

(v): voorlopige cijfers

Bron: RVA; Berekeningen: FOD WASO

Zelfstandigen

In 2022 waren er in totaal zo'n 2.084 **faillissementen onder zelfstandigen**. Dit is hoger dan in 2020 (1.601) en 2021 (1.566), de twee COVID-jaren. De steunmaatregelen die genomen zijn tijdens de COVID-pandemie zullen hier wellicht een rol hebben gespeeld. Het aantal in 2022 ligt echter wel iets lager dan in 2019 (2.186).

Wanneer we kijken naar het aantal maandelijkse faillissementen onder zelfstandigen zien we dat deze grotendeels stabiel blijft in januari 2023 (192) ten opzichte van oktober (200) november (192) en december (186) 2022. In februari daalt dit aantal tot 169. Het voorlopige cijfer voor maart 2023 bedraagt 206 en ligt dus opnieuw hoger in vergelijking met februari.

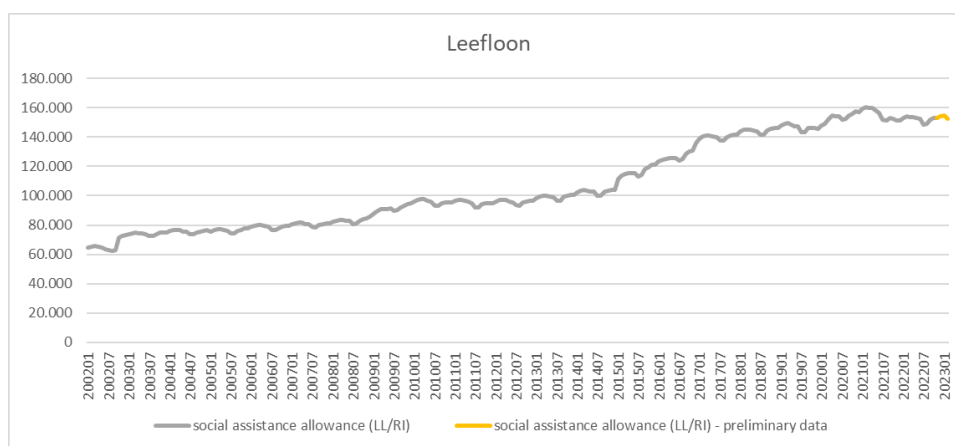
Inkomen, armoede en sociale bijstand

Maatschappelijke hulp- en dienstverlening door de OCMW's

Voor het uitbreken van de coronacrisis (2019) bedroeg het aantal rechthebbenden op maatschappelijke integratie ongeveer 160.000 op maandbasis, waarvan bij benadering 147.000 een leefloon ontvingen. Om de effecten van de coronacrisis in de sociale bijstand sneller en meer gedetailleerd te kunnen monitoren, heeft de POD Maatschappelijke Integratie een specifieke enquête opgezet bij de OCMW's en werk gemaakt van schattingen op basis van voorlopige administratieve gegevens.¹⁶

De start van de coronacrisis markeerde het begin van een sterk stijgende trend die in februari 2021 een hoogtepunt bereikte met 160.000 personen die een **leefloon** ontvingen op maandbasis. Nadien stellen we een sterke terugval vast tot ongeveer 151.000 personen in december 2021. Nadien daalde dit aantal. Op basis van voorlopige gegevens schatten we dat het aantal personen met een leefloon in februari 2023 daalt tot ongeveer 152.000 personen. Dit is gelijkaardig aan het aantal een jaar geleden, maand op maand en aldus redelijk stabiel.

Grafiek 4. Leefloon

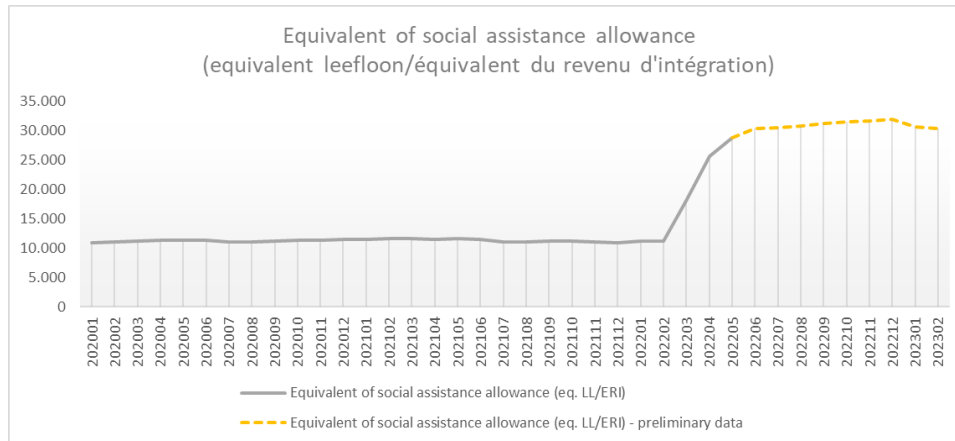
Bron: POD Maatschappelijke Integratie

Het aantal personen met een **equivalent leefloon** bleef globaal genomen zeer stabiel tijdens de coronacrisis rond de 11.000 personen. Ingevolge de Oekraïne crisis zagen we begin 2022 een sterke toename tot ongeveer 30.000 personen met equivalent leefloon. Dit cijfer heeft zich gestabiliseerd sinds de zomer van 2022. Deze sterke stijging is dus te verklaren door de personen die gevlucht zijn

¹⁶ Zie onder voetnoot 'methodologische noot over voorlopige administratieve gegevens'.

voor de oorlog in Oekraïne en het statuut van 'tijdelijke bescherming' krijgen. Op basis hiervan kunnen ze beroep doen op het OCMW voor een equivalent leefloon.

Grafiek 5. Equivalent leefloon

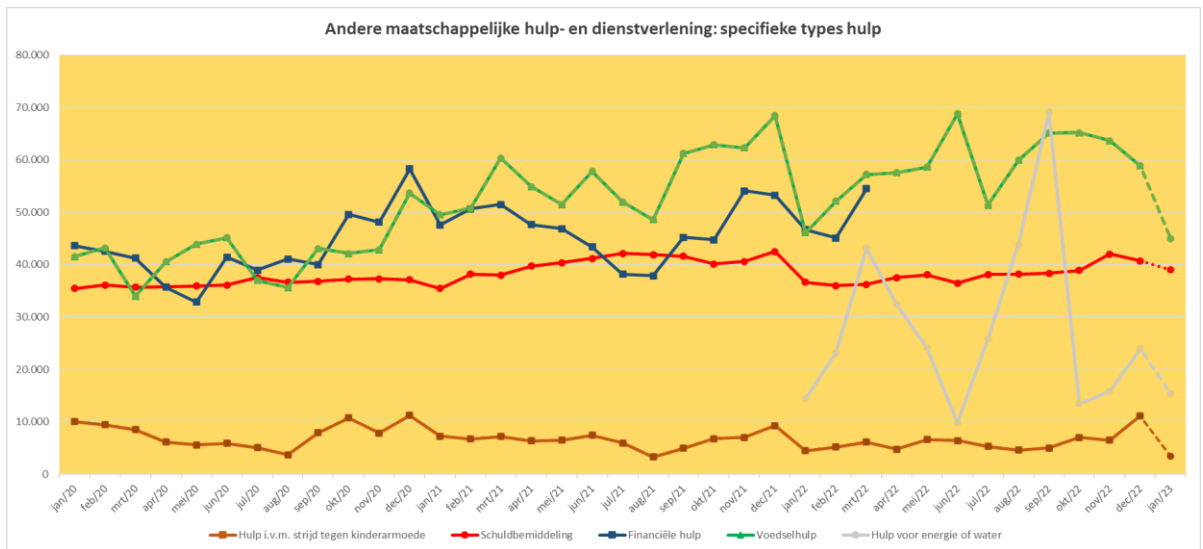
Bron: POD Maatschappelijke Integratie

Op basis van het aantal beslissingen tot toekenning van het equivalent leefloon die door de OCMW's zijn doorgegeven aan de POD MI voor februari 2023 zijn er tot nu toe 29.402 beslissingen tot toekenning van een equivalent leefloon aan ontheemden uit Oekraïne. Aangezien het gemiddeld aantal personen per dossier 1,7 bedraagt, komt dit overeen met 49.218 personen in totaal.¹⁷

Op basis van de enquête bij OCMW's zien we tijdens de coronacrisis een zeer sterke stijging van **andere maatschappelijke hulp- en dienstverlening** tot een hoogtepunt van ongeveer 340.000 aanvragen bij de OCMW's op maandbasis. Het afgelopen jaar 2022 en tot op heden, heeft dit cijfer zich grosso modo gestabiliseerd op ongeveer 280.000 tot 300.000 maandelijkse steunaanvragen. Dit blijft een bijzonder hoog getal. Er is natuurlijk een veelheid aan redenen waarom mensen steun vragen, maar wat opvalt zijn toch de ongeveer 45.000 steunaanvragen voor voedselhulp.

¹⁷ Er kan een tijdsverschil zijn tussen het aantal door de OCMW's effectief geregistreerde steunaanvragen en het aantal door de PODMI geregistreerde beslissingen tot toekenning wegens de administratieve termijnen. Voor meer details, zie: <https://www.mi-is.be/nl/studies-publicaties-statistieken/personen-uit-oekraïne-onder-tijdelijke-bescherming>

Grafiek 6. Andere maatschappelijke hulp- en dienstverlening

Inkomen & Armoede

Cijfers over inkomen en armoede laten geen snelle, up-to-date monitoring toe aangezien ze doorgaans slechts jaarlijks worden gepubliceerd. Om toch een idee te krijgen van hoe het inkomen en/of de armoedecijfers evolueren baseren we ons op onderzoeken en prognoses.

Zo verwacht het Federaal Planbureau in haar economische vooruitzichten van februari 2023 niet dat het reële beschikbare inkomen daalt in 2023. Het *reëel beschikbaar inkomen* van particulieren, zou volgens deze vooruitzichten na een daling met 1,6% in 2022, stijgen met 4,2% in 2023. De sterke werkgelegenheids groei in 2022, de overheidsmaatregelen om de energiefactuur van de gezinnen te verlichten en vooral de automatische indexeringsmechanisme voor de lonen en de sociale uitkeringen ondersteunen de beschikbare inkomens goed ondanks de hoge inflatie.

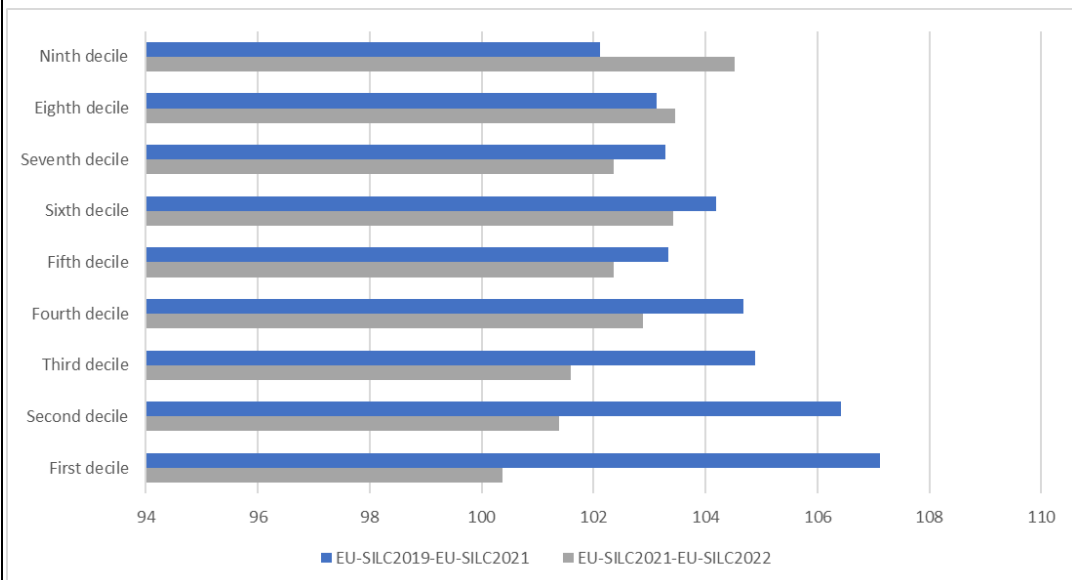
Focus: Verdere analyse EU-SILC 2022: hoger mediaan inkomen & dalend armoederisico voor werknemers

In een vorige update van de WG SIC, bespraken we al dat op basis van de EU-SILC 2022 de algemene armoedetrends overwegend stabiel bleven ten opzichte van een jaar daarvoor. Enkel het financiële armoederisico (AROP) lijkt erop achteruit te gaan, voornamelijk voor de meest kwetsbare groepen. Aangezien de *EU-SILC 2022*, wat de hoofdindicatoren betreft, voornamelijk betrekking heeft op 2021 (inkomen en (quasi-)jobloze huishoudens) verwijzen deze indicatoren dus naar het tweede covid-jaar 2021.

Terwijl het mediane equivalent beschikbaar inkomen in 2020 (EU-SILC 2021) overwegend stabiel bleef, steeg dit opnieuw in 2021 (EU-SILC 2022). Verder geeft onderstaande grafiek het groeipercentage weer van het

huishoudinkomen per inkomensdecieel. Hieruit blijkt dat het inkomen per decieel vooral steeg bij de hogere inkomensgroepen voor de periode 2020 en 2021 (EU-SILC 2021-2022) en daalde voor de laagste inkomensgroepen. Tussen 2018 en 2020 (EU-SILC2019-2021) daarentegen, stegen vooral de laagste inkomens terwijl de inkomens van de anderen overwegend stabiel bleven.

Grafiek 7. Groei van het gezinsinkomen per inkomensdecieel (Bovenste decielgrenzen), België (in reële termen, 2019-2021 (EU-SILC 2019=100) en 2021-2022 (EU-SILC 2021=100))

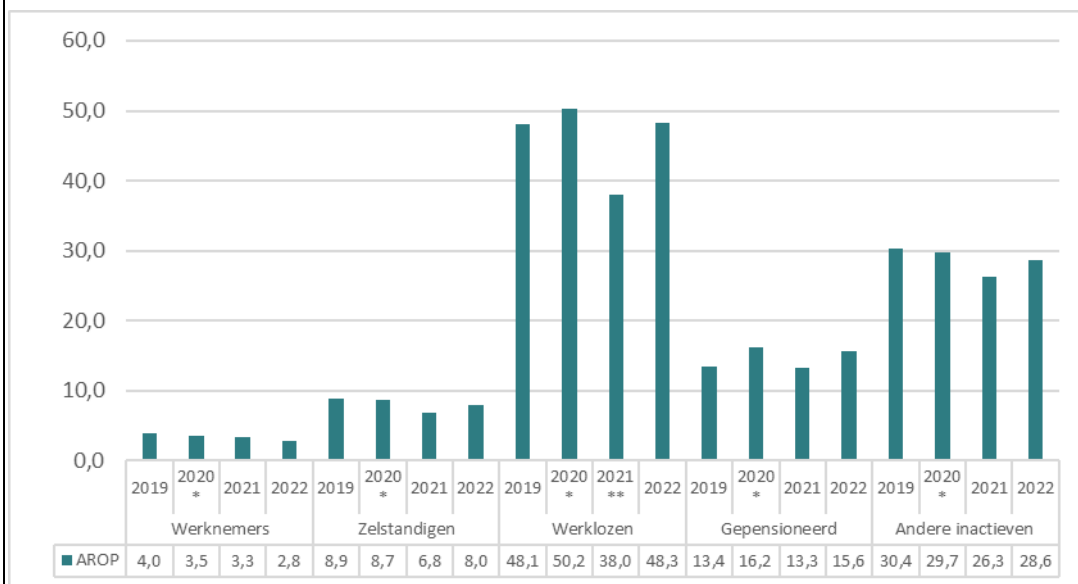

Bron: EU-SILC, Eurostat, Statbel

In 2021 herstelde de arbeidsmarkt zich opnieuw na de grote COVID-impact in 2020. Een deel van de werknemers en zelfstandigen die daarvoor beroep deden op tijdelijke bescherming of het overbruggingsrecht konden weer aan het werk. Dit werd weerspiegeld door de lagere afhankelijkheid van deze inkomensondersteunende maatregelen in 2021 in vergelijking met 2020. Het feit dat een deel van de beroepsbevolking in 2021 weer aan het werk kon zorgde er wellicht voor dat zij minder of geen negatieve financiële impact ondervonden op hun gezinsinkomen.

Op basis van de EU-SILC 2022 zien we dat het financiële armoederisico enkel daalde bij werknemers: van 3,3% in 2020 (EU-SILC 2021) naar 2,8% in 2021 (grafiek 8). De AROP van de groepen die niet actief zijn op de arbeidsmarkt steeg daarentegen opnieuw. Door het massale beroep op tijdelijke werkloosheid tijdens de pandemie is een directe vergelijking van de AROP van werklozen op basis van EU-SILC 2021 en 2022 niet relevant. Desalniettemin blijft de bevinding dat werklozen het hoogste financiële armoederisico lopen, terwijl werkenden en meer bepaald werknemers het laagste armoederisico optekenen.

Grafiek 8. AROP naar activiteitstatus (in %), België, EU-SILC 2019-2022¹⁸

Bron: EU-SILC, Eurostat, Statbel

Monitoring van de levensomstandigheden

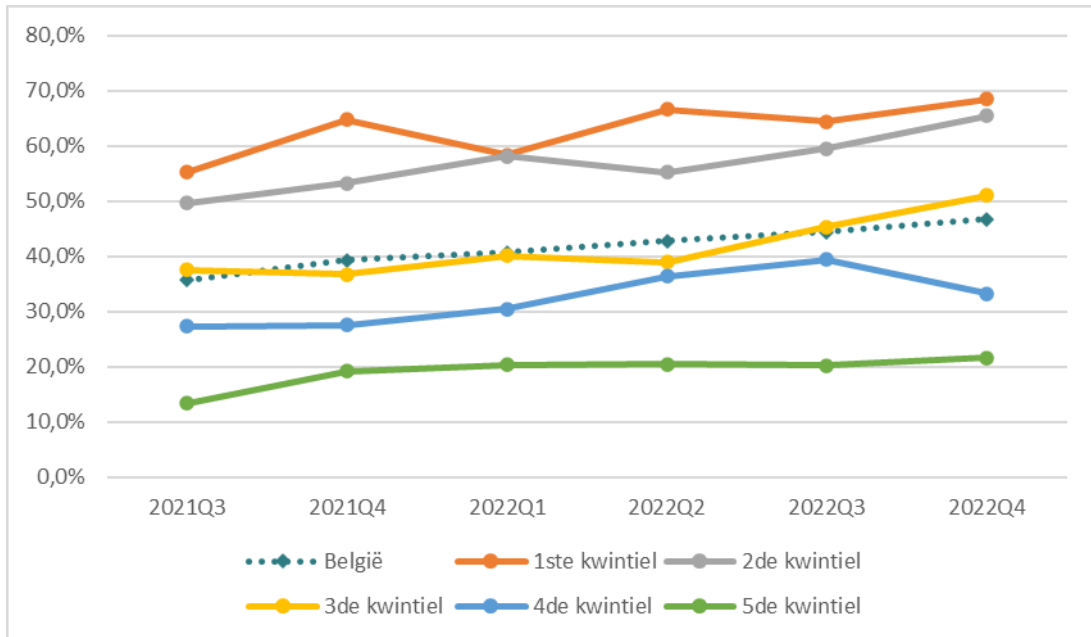
De recentste bevraging van Statbel naar de levensomstandigheden van de Belgische bevolking¹⁹ laat zien dat **steeds meer Belgen het moeilijk vinden om rond te komen**. Bovendien zijn het vooral de laagste inkomens, die het moeilijker hebben om de eindjes aan elkaar te knopen.

Concreet geeft, volgens deze cijfers, bijna de helft van de Belgische bevolking, (zo'n 46,7%), aan het zeer moeilijk, moeilijk of eerder moeilijk te hebben om rond te komen met het totale beschikbare inkomen van hun huishouden in het vierde kwartaal van 2022. Een jaar geleden was dit nog ongeveer 39,3%. Daarnaast is er een stijging van het aandeel dat moeilijk rondkomt bij alle inkomensgroepen. Bovendien is deze stijging groter bij de lagere inkomensgroepen ten opzichte van de hogere inkomensgroepen. Voor het eerste inkomenskintiel (cf. de 20% laagste inkomens) stijgt het aandeel dat moeilijk rondkomt met 13,3 procentpunten in het vierde kwartaal 2022 ten opzichte van het derde kwartaal 2021. Voor het vijfde kwintiel (cf. de 20% hoogste inkomens), stijgt het aandeel dat moeilijk rondkomt met 8,3 procentpunten (Grafiek 9).

¹⁸ De jaartallen in de grafiek verwijzen naar het jaar waarin de EU-SILC survey werd afgenomen. De cijfers hebben echter betrekking op het voorgaande inkomensjaar.

¹⁹ <https://statbel.fgov.be/nl/themas/huishoudens/armoede-en-levensomstandigheden/driemaandelijke-monitoring>

Grafiek 9. Aandeel dat aangeeft zeer moeilijk, moeilijk of eerder moeilijk om eindjes aan elkaar te knopen (in %), totaal en per inkomenskwintiel, België, T3 2021 - T4 2022

Bron: Statbel, Driemaandelijke monitoring van de leefomstandigheden

Ruimere sociale ontwikkelingen

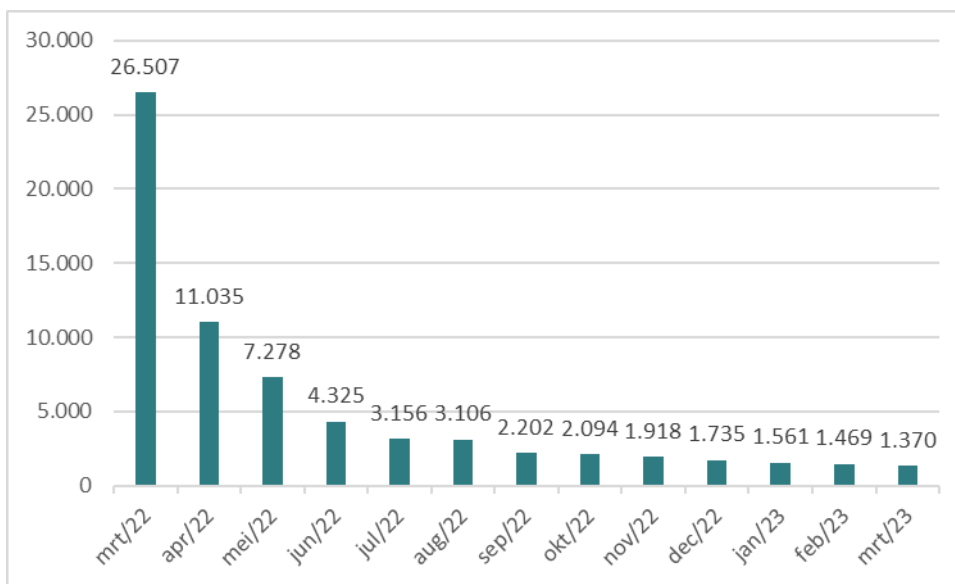
De Oekraïne crisis

Het gewapend conflict in Oekraïne zorgt voor een stroom aan vluchtelingen naar Europa. Ook voor België vormt deze vluchtelingenstroom een nieuwe uitdaging. Het is immers duidelijk dat een inwijking van vluchtelingen van dergelijke omvang ook een aantal sociale uitdagingen met zich zal meebrengen.

Profiel

In 2022 ontvingen 63.356 personen een attest tijdelijke bescherming in België. Begin 2023 was het aantal personen dat een attest tijdelijke bescherming ontving gelijk aan 1.561 in januari, 1.469 in februari en 1.370 in maart. Op 3 april waren dit er 60. Dit maakt het totaal voor 2023 gelijk aan 4.460 op 03/04.

Grafiek 10. Evolutie van het aantal tijdelijke beschermingscertificaten afgegeven door de Dienst Vreemdelingenzaken, per maand, België, 31 maart 2022 tot 31 maart 2023

Bron: Dienst Vreemdelingenzaken

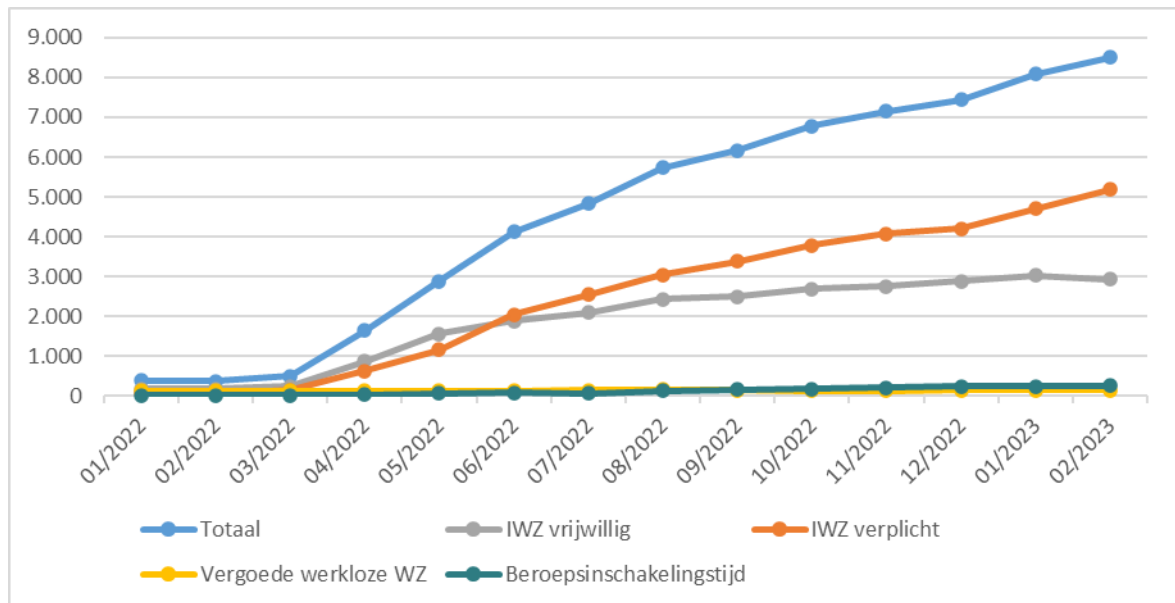
Tussen 10 maart 2022 en 3 april 2023, had de overgrote meerderheid van personen met tijdelijke bescherming effectief de Oekraïense nationaliteit (97,7%). Daarnaast gaat het voornamelijk om (meerderjarige) vrouwen (44,7%) en minderjarigen (32,8%). Kinderen jonger dan 12 jaar maken 22% uit van het totale aantal personen. Daarnaast werden er 1.245 niet-begeleide minderjarigen geregistreerd, waarvan 81,8%, 12 tot 17 jaar is.

16.563 personen hadden volgens Fedasil nood aan opvang (op 27/03). Het zijn voornamelijk families (84,7%), naast alleenstaande vrouwen (8,2%), alleenstaande mannen (6,5%). Het aandeel niet-begeleide minderjarigen in crisisaccommodatie is relatief klein (0,2% meisjes en 0,4 jongens).

Arbeidsmarktintegratie

Algemeen zijn er nog niet veel (goede) data beschikbaar over de sociaaleconomische situatie en arbeidsmarktintegratie van ontheemden uit Oekraïne. We beschikken echter wel over gegevens van Oekraïners die zich vrijwillig inschrijven als werkzoekenden. In deze data over **vrijwillig ingeschreven (niet-vergoede) werkzoekenden** – dit is de categorie waarin o.a. mensen van buitenlandse nationaliteit terechtkomen die de Belgische arbeidsmarkt betreden als werkzoekende – zien we de laatste tijd sterke stijgingen bij werkzoekenden met de Oekraïense nationaliteit²⁰, hoewel het een groep van beperkte omvang blijft.

Grafiek 11. Evolutie aantal ingeschreven werkzoekenden met de Oekraïense nationaliteit, totaal en naar type, januari 2022 – februari 2023

Bron: RVA, gebaseerd op gegevens van de gewestelijke instanties voor arbeidsbemiddeling

In januari 2022 zijn er in totaal (op basis van gegevens van de gewestelijke instanties voor arbeidsbemiddeling) 8.092 Oekraïners ingeschreven als werkzoekende waarvan 3.023 als vrijwillig ingeschreven werkzoekenden (IWZ). In februari stijgen deze aantallen naar respectievelijk 8.501 en 2.919. (grafiek 11)

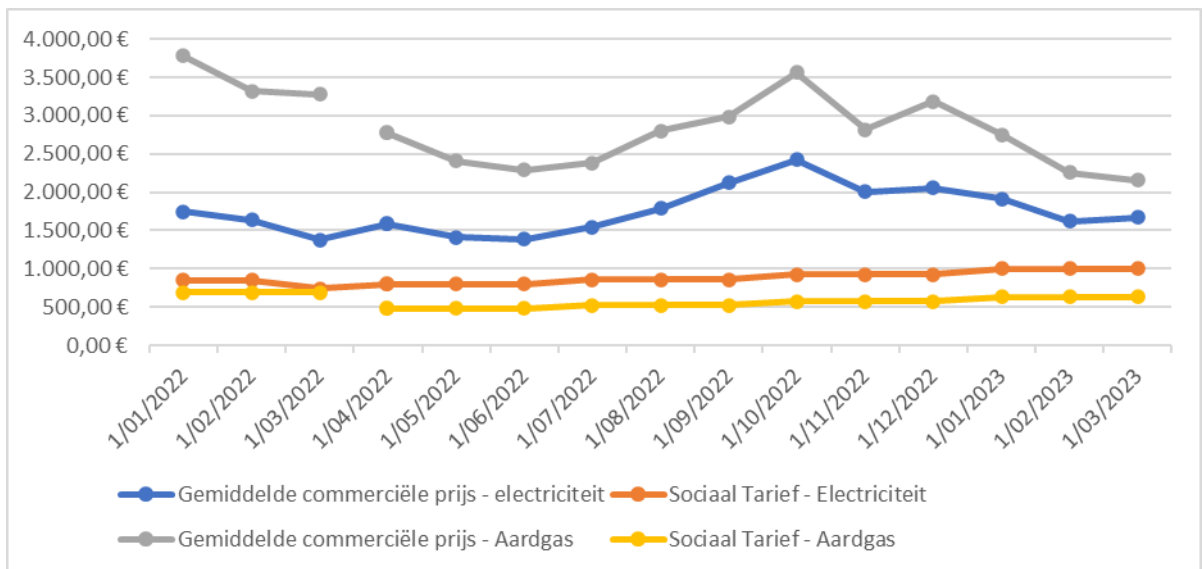
In januari en februari zijn er respectievelijk zo'n 347 en 304 Oekraïners ingestroomd tot de vrijwillig IWZ. Daarnaast zijn ongeveer 73% van de vrijwillig IWZ onder de Oekraïners, vrouwen zowel in januari als in februari. Tot slot zijn er in de maand januari en februari respectievelijk 293 en 440 Oekraïense uitstromers uit de vrijwillig IWZ.

²⁰ Merk op dat deze gegevens dus betrekking hebben op personen met de Oekraïense nationaliteit, Oekraïense vluchtelingen met tijdelijke bescherming kunnen uit deze data niet worden onderscheiden. Hetzelfde geldt ook voor onderdanen van derde landen.

De energiecrisis

De energiecrisis en hoge energieprijzen zijn een grote uitdaging in 2022 en mogelijks ook in 2023 aangezien het conflict in Oekraïne voortduurt. Op basis van de cijfers over de gemiddelde jaarfactuur voor elektriciteit en aardgas, beschikbaar gesteld door de Commissie voor de regulering van de Elektriciteit en het Gas (CREG), kunnen we een beeld krijgen van de evolutie van deze prijzen. Onderstaande grafiek geeft deze gegevens weer.

Grafiek 12. Evolutie van de gemiddelde jaarfactuur²¹ (all-in) voor elektriciteit en aardgas, commerciële prijs en sociaal tarief, huishoudelijke klanten²², België, 1 januari 2022 tot 1 maart 2023

Bron: Commissie voor de regulering van de Elektriciteit en het Gas (CREG), boordtabel

De gemiddelde jaarfacturen laten een stijgende trend zien tussen juni 2022 en oktober 2022. In oktober 2022 piekte **de jaarfactuur voor elektriciteit** tot 2.424,52 euro. Deze daalde echter de maanden daarop tot 1.623,51 euro in februari 2023 maar stijgt opnieuw licht tot 1.667,54 euro in maart. Ook de **jaarfactuur voor aardgas** daalde van 3.564,43 euro in oktober 2022 tot 2.152,94 euro in maart 2023.

De sociale tarieven²³ blijven in vergelijking met de commerciële prijzen stabiel maar tonen de laatste maanden wel een licht stijgende trend. Het sociale tarief

²¹ De jaarfactuur is een simulatie op basis van een gegeven standaard verbruiksniveau, de prijsformules en tarieffiches zoals gepubliceerd door de energieleveranciers voor de desbetreffende maand. Bron: <https://www.creg.be/nl/professionals/marktwerking-en-monitoring/boordtabel>

²² Voor huishoudelijke klanten, wordt de jaarfactuur van elektriciteit berekend voor een jaarverbruik van 3.500 kWh met een enkelvoudige meter. Dit profiel geldt als standaard verbruikprofiel. Voor huishoudelijke klanten, werd de jaarfactuur van aardgas berekend voor een jaarverbruik van 23.260 kWh. De CREG heeft echter beslist om haar standaard aardgasverbruikprofiel voor particuliere aan te passen naar een representatiever jaarverbruik van 17.000 kWh vanaf 1 april 2022. Bijgevolg is er een breuk in de resultaten in april 2022.

²³ De CREG berekent het bedrag van het sociaal tarief voor elektriciteit en aardgas om de 3 maanden. Aangezien het sociaal tarief wordt berekend op basis van het commerciële tarief (het goedkoopste van de markt) stijgt (of daalt) het sociaal tarief ook als dit commercieel tarief stijgt (of daalt). De stijging (of daling) van de energieprijzen wordt dus ook doorgerekend in het sociaal tarief. Door de maatregel om het sociaal tarief te plafonneren kunnen eventuele stijgingen ervan worden beperkt. Meer info over het sociaal tarief en zijn berekening: [Sociaal tarief | CREG : Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas](#). Let wel op bovenstaande cijfers geven de gemiddelde jaarfactuur weer o.b.v. de boordtabel van de Creg.

voor elektriciteit stijgt van 928,73 euro in december 2022 tot 1.001,14 euro in januari, februari en maart 2023. Daarnaast stijgt ook het sociale tarief voor aardgas van 578,58 euro in december 2022 tot 634,51 euro in januari, februari en maart 2023.

In het kader van de stijgende energieprijzen heeft de overheid beslist dat personen die recht hebben op de verhoogde tegemoetkoming²⁴ en een contract hebben afgesloten voor de aankoop van elektriciteit en aardgas voor eigen gebruik (cf. huishoudelijk klant), in 2021 en 2022 tijdelijk recht hebben op het sociaal tarief²⁵. Algemeen zou er een stijging van 98% tot 130% zijn van het aantal begunstigden van het sociaal tarief op federaal niveau in het 4de trimester 2022 in vergelijking met het 1^e trimester 2020. Terwijl in het eerste kwartaal in 2020 nog 8,5% van de gezinnen recht had op het sociale tarief, is dit voor het vierde kwartaal in 2022 meer dan verdubbelt tot 19,2%²⁶.

Potentiële impact op het inkomen

Deze hoge energieprijzen oefenen potentieel een grote druk uit op het huishoudbudget. Dit blijkt ook wanneer we de verhouding van het jaarlijks mediaan equivalent beschikbaar inkomen²⁷ op basis van de EU-SILC 2022 (inkomens 2021)²⁸ en de (gesimuleerde) jaarlijkse factuur voor elektriciteit en aardgas voor een standaardverbruik met elkaar vergelijken doorheen de tijd. In juni 2021 maakte deze jaarfactuur voor elektriciteit nog ongeveer 3% uit van het jaarlijks mediane inkomen en de jaarfactuur voor aardgas 5%. Voor de meest recente cijfers (maart 2023) is dit gestegen tot 6% voor elektriciteit en 7% voor aardgas.

De verhouding van de gesimuleerde jaarfactuur van elektriciteit voor een standaardverbruik met de armoedegrens (gebaseerd op EU-SILC 2022) voor een alleenstaande²⁹ bedroeg in juni 2021 nog ongeveer 6%. Dit steeg in maart 2023 tot 9%. Voor aardgas, stegen deze percentages van zo'n 8% in juni 2021 tot 12% in maart 2023. Een standaardverbruik voor elektriciteit en gas nam dus in maart 2023; 22% van de armoededrempel voor een alleenstaande in. Voor een koppel met 2 kinderen was dit 10%.

Er weze opgemerkt dat deze cijfers enkel worden weergegeven als **indicatie van de potentiële impact** op het mediane huishoudinkomen en een inkomen op de armoedegrens. Deze cijfers zijn niet gedifferentieerd naar concrete

²⁴ <https://www.inami.fgov.be/nl/themas/kost-terugbetaling/financiele-toegankelijkheid/Paginas/verhoogde-tegemoetkoming-betere-vergoeding-medische-kosten.aspx>, de tijdelijke uitbreiding van het sociale tarief is verlengd tot maart 2023

²⁵ <https://economie.fgov.be/nl/themas/energie/energieprijzen/sociaal-tarief-voor/sociaal-tarief-voor>

²⁶ <https://www.creg.be/nl/publicaties/verslag-ra2518>

²⁷ Op dit moment gebruiken we het mediaan equivalent beschikbaar inkomen om een eerste indicatie te krijgen van de invloed van de stijgende energieprijzen op het inkomen. In volgende updates, zullen we eerder het beschikbare inkomen gebruiken.

²⁸ Het mediaan gezinsinkomen en de armoedegrens werden geïndexeerd, hierbij werd de indexeringen van de uitkeringen gevolgd, dwz sinds 2022 4 verhogingen van 2% (januari, maart, mei, augustus, november en december 2022 en januari 2023)

²⁹ Armoededrempel voor alleenstaande = 16.388 (niet-geïndexeerd) (EU-SILC 2022)

situaties en ze geven dan ook niet de reële verhoudingen van het verbruik in relatie tot het inkomen weer.

Beroepsziekten COVID

Loontrekkenden met COVID-19 die werkzaam zijn in de gezondheidszorg en die een duidelijk verhoogd risico lopen om besmet te worden door het virus, komen in aanmerking voor schadeloosstelling wegens beroepsziekte als de infectie medisch in verband kan staan met de risicodragende beroepsactiviteit. Deze regeling geldt ook voor leerlingen en studenten die stage lopen.

Tot op 30/03/2023 werden er bij Fedris 26.000 aangiften van coronaslachtoffers in de zorgsector geregistreerd. Dat zijn mensen die volgens hun arbeidsarts het slachtoffer zijn geworden van een Covid-19 besmetting. 84% van de aangiften betreffen vrouwen, het overige deel betreft mannen. Dit is vergelijkbaar met het aandeel in de tewerkstelling van mannen en vrouwen in de sector.

We stellen vast dat zich in oktober, november en december 2020, januari, februari en maart 2021 opnieuw een grote piek voordeed in het aantal aangiften voor het personeel in de gezondheidszorg. Daarna zwakte deze af maar op het einde van 2021 en in het begin van 2022 deed zich opnieuw een kleinere piek voor.

Tot op 30/03/2023 werden er bij Fedris 22.609 aanvragen voor vergoeding van COVID-19 in de zorgsector geregistreerd, waaronder ook 18 aanvragen wegens overlijden van het slachtoffer. 84% van de aanvragen betreffen vrouwen en 16% betreft mannen.

Er werden reeds 22.253 beslissingen genomen, waaronder 7.205 beslissingen voor gezondheidszorgen en 9.790 beslissingen waarbij een vergoeding werd toegekend voor tijdelijke ongeschiktheid.

In 65 % van deze beslissingen ligt de tijdsduur van de ongeschiktheid tussen de 2 à 4 weken. Voor 16 % van deze beslissingen duurt de tijdelijke ongeschiktheid tussen de 4 à 6 weken. In 10,5 % van deze beslissingen duurt de tijdelijke ongeschiktheid tussen de 6 à 9 weken en in 8,5 % meer dan 9 weken.

Voor 2,8% van het totaal aantal beslissingen tijdelijke ongeschiktheid bedraagt de periode meer dan 20 weken.

Er werden ook 5 beslissingen (drie dossiers met een blijvende arbeidsongeschiktheid (BAO) van 100%, 2 dossiers met een BAO van 10% en 1 dossier met een BAO van 25%).

Daarnaast werden ook 4.420 beslissingen van verwerping genomen.

Naar aanleiding van het Koninklijk besluit nr. 39 van 26 juni 2020 tot wijziging van het koninklijk besluit van 28 maart 1969 houdende vaststelling van de lijst van beroepsziekten die aanleiding geven tot schadeloosstelling en tot vaststelling van de criteria waaraan de blootstelling aan het beroepsrisico voor sommige van deze ziekten moet voldoen wegens COVID-19, kunnen **loontrekkenden met COVID-19 die werkzaam zijn in cruciale sectoren**

en essentiële diensten en die daar in de periode van 18 maart tot en met 17 mei 2020 hebben gewerkt een aanvraag voor vergoeding indienen.

Tot op 30/03/2023 werden er voor deze categorie 363 aangiften door de arbeidsarts en 434 aanvragen voor vergoeding geregistreerd, waaronder twee aanvragen voor overlijden.

39 % van de aanvragen betreffen vrouwen en 61 % van de aanvragen betreffen mannen.

Er werden tot op 30/03/2023; 41 beslissingen voor gezondheidszorgen en 205 beslissingen met toekenning van een periode voor tijdelijke arbeidsongeschiktheid genomen. Er werden 130 beslissingen van verwerping genomen.

In 38,5% van deze beslissingen ligt de tijdsduur van de ongeschiktheid tussen de 2 à 4 weken. Voor 18,5 % van deze beslissingen duurt de tijdelijke ongeschiktheid tussen de 4 à 6 weken. In 11 % van deze beslissingen duurt de tijdelijke ongeschiktheid tussen de 6 à 9 weken en in 32 % van de gevallen (64 gevallen) meer dan 9 weken.

Loontrekkenden met COVID-19 die tijdens hun beroepsactiviteiten betrokken waren bij een uitbraak van besmetting in een onderneming (beroepsziektecode 1.404.05) kunnen eveneens een aanvraag voor vergoeding indienen naar aanleiding van het Koninklijk besluit van 9 december 2021.

De vergoeding is vooral interessant voor werknemers die loonverlies hebben geleden of die een terugbetaling wensen van hun remgeld van bepaalde medische zorgen (bijvoorbeeld: kosten bij ziekenhuisopname, onderzoek door een arts-specialist...)

Er zijn wel een aantal voorwaarden. Zo moeten minstens vijf mensen binnen de veertien dagen op dezelfde werkvloer besmet zijn geraakt met het virus en moeten deze mensen dezelfde werkruimte hebben gedeeld. Deze 5 mensen moeten niet allemaal werknemers zijn. Het kan ook gaan om bijvoorbeeld klanten of leveranciers. Verder moeten de arbeidsomstandigheden de overdracht van het virus gemakkelijker hebben gemaakt (bv. moeilijk om afstand te houden). Ten slotte moet er een epidemiologische samenhang tussen die vijf besmettingen zijn. De besmette mensen moeten elkaar met andere woorden gekruist hebben.

Om een vergoeding aan te vragen, moet de werknemer zijn bedrijfsarts contacteren. Deze laatste moet een attest opmaken dat er binnen 14 dagen minstens 5 besmettingen waren binnen dezelfde werkruimte. De werknemer moet vervolgens een laboratoriumtest en twee formulieren aan Fedris bezorgen. De positieve testen moeten afgelegd zijn tussen 15/05/2020 en 31/12/2021.

Tot op 30/03/2023 registreerde Fedris 53 aangiften en 166 aanvragen van COVID-19 voor deze doelgroep.

43 % van de aanvragen heeft betrekking op vrouwen en 57 % op mannen.

Er zullen niet veel aangiften en aanvragen meer bijkomen aangezien aanvragen met positieve testen in 2022 niet meer aanvaard worden.

Wie niet in de gezondheidssector werkt en ook niet gedurende de periode van 18 maart tot en met 17 mei werkzaam was in één van de cruciale sectoren en essentiële diensten of die niet betrokken waren bij een uitbraak van besmetting in een onderneming, kan eventueel ook erkend worden via het **'open systeem'**. Deze personen moeten niet alleen blootgesteld zijn aan het beroepsrisico van de ziekte, zij moeten bovendien **bewijzen dat zij de ziekte werkelijk door het werk hebben opgelopen**. In dit kader werden er tot op 30/03/2023 95 aangiften door de arbeidsarts en 435 aanvragen ingediend waaronder drie aanvragen voor overlijden.

49 % van de aanvragen betreffen vrouwen en 51 % van de aanvragen betreffen mannen. Er werden tot nog toe alleen nog maar 415 beslissingen van verwerping genomen.

Naar aanleiding van het Koninklijk besluit nr. 22 van 4 juni 2020 tot oprichting van een Schadeloosstellingfonds voor de vrijwilligers COVID-19-slachtoffers wordt in geval van overlijden door COVID-19 een schadevergoeding toegekend aan bepaalde familieleden van het slachtoffer (alleen in geval van besmetting tijdens de periode van 10 maart tot 1 juli 2020). In dit kader werd één aanvraag ingediend naar aanleiding van het overlijden van een man van 68 jaar die vrijwilliger was in een ziekenhuis.

Momenteel werden er een 27 **long-covid** gevallen erkend bij Fedris. Van de 27 long-covid gevallen zijn er 25 in de zorgsector en 2 onder de loontrekkenden met COVID-19 die werkzaam zijn in cruciale sectoren en essentiële diensten en die daar in de periode van 18 maart tot en met 17 mei 2020 hebben gewerkt

Een erkenning van een long-covid vindt maar plaats wanneer de symptomen niet duidelijk geassocieerd kunnen worden met een organisch letsel en er uit de documenten in het dossier blijkt dat de aanhoudende symptomen niet kunnen verklaard worden door een andere diagnose en

- er een therapeutische zoektocht en een revalidatiebehandeling (fysiek of cognitief) is
of
- er een therapeutische zoektocht is en niet - specifieke klachten zoals bv hoofdpijn - zijn
of
- wanneer de periode van arbeidsongeschiktheid voorbij is maar regelmatige medische controle vanwege aanhoudende klachten noodzakelijk is.